

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 marca 2016 roku - nr (...) - Zakład Ubezpieczeń Społecznych

I Oddział w Ł. stwierdził, że I. P. jako pracownik płatnika składek

(...) sp. z o.o. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 sierpnia 2015 roku. Zdaniem ZUS płatnik nie miał faktycznej potrzeby zatrudnienia wnioskodawczynie na stanowisku dyrektora zarządzającego do spraw finansowych z wynagrodzeniem 15.000 zł. (...) sp. z o.o. nie zatrudniała wcześniej innych pracowników na tym stanowisku. Nie zatrudniła też nikogo podczas nieobecności wnioskodawczynie w czasie niezdolności do pracy. Wnioskodawczynie została zgłoszona do ubezpieczeń od dnia 1 sierpnia 2015 roku, a już od dnia 16 października 2015 roku stała się niezdolna do pracy. Zdaniem ZUS w trakcie kontroli nie przedstawiono żadnych dokumentów, które świadczyłyby o wykonywaniu pracy przez wnioskodawczynię na umówionym stanowisku. Ponadto przyznane wnioskodawczynie wynagrodzenie kilkukrotnie przewyższało wynagrodzenie pozostałych pracowników w spółce. Organ rentowy ustalił też, że wnioskodawczynie równolegle była zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy u innego pracodawcy. W ocenie ZUS wnioskodawczynie nie wykonywała pracy w AUDYT FS

sp. z o.o., a została zgłoszona do ubezpieczeń jedynie w celu uzyskania prawa do wypłaty świadczeń - zasiłku chorobowego. Umowa o pracę zwarta została dla pozorów i jest nieważna, a zatem z jej tytułu wnioskodawczynie nie może podlegać ubezpieczeniom społecznym od dnia 1 sierpnia 2015 roku.

/decyzja - k. 53 - 55 akt ZUS/

Odwołanie od ww. decyzji w dniu 22 kwietnia 2016 roku złożył pełnomocnik I. P., wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji i uznanie, że wnioskodawczynie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 sierpnia 2015 roku. Pełnomocnik podniósł, że choroba wnioskodawczynie była zdarzeniem nieprzewidzianym, pojawiła się dopiero po dwóch miesiącach od podjęcia zatrudnienia, a wnioskodawczynie po wyleczeniu wróciła do pracy w 2016 roku. Zatrudnienie wnioskodawczynie miało na celu podjęcie działań, skutkujących wzrostem dochodów

i pozyskaniem klientów. W czasie choroby wnioskodawczynie płatnik nie mógł rozdzielić jej obowiązków pomiędzy innych pracowników, którzy mieli zupełnie inny zakres zadań. Część obowiązków przejął zaś prezes zarządu spółki A. P.. Ponadto pracodawca miała trudność w znalezieniu pracownika, który przejąłby obowiązki wnioskodawczynie na stosunkowo krótki czas jej nieobecności. (...) sp. z o.o. rozpoczęła działalność dopiero w kwietniu 2015 roku, a zatem była w fazie rozwoju i nie stać jej było na pełną obsadę pracowniczą. Wnioskodawczynie wykonywała swoje obowiązki pod kierownictwem

i na rachunek spółki, miała określone miejsce, wymiar czasu pracy i obowiązki

- m. in.: aktywnie poszukiwała nowych klientów, dokonywała rozliczeń z ZUS i US, sprawowała nadzór nad dokumentacją księgową i podległym personelem. Obowiązki te sprawuje do dnia dzisiejszego. Pełnomocnik wniósł ponadto o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w wysokości dwukrotności stawki minimalnej.

/odwołanie - k. 2 - 3 verte/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 23 maja 2016 roku organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, argumentując jak w treści zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie - k. 23 - 26/

W toku postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska w sprawie. Pełnomocnik wnioskodawczynie poparł odwołanie. Pełnomocnik ZUS wniosła o oddalenie odwołania oraz

o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Płatnik przyłączył się do stanowiska wnioskodawczynie.

/stanowiska stron - protokół z dnia 3 kwietnia 2017 roku - k. 91 i 93/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

(...) sp. z o.o. rozpoczęła działalność w kwietniu 2015 roku. Jedynym właścicielem spółki był A. P., który jednocześnie pełnił funkcje Prezesa Spółki. Jako siedzibę spółki wskazano Ł., ul. (...) lok.40. A. P. po zarejestrowaniu spółki rozpoczął poszukiwania lokalu, w którym faktycznie spółka prowadziłaby działalność. Ostatecznie znalazł lokal przy ul. (...) w Ł., który trzeba było wyremontować i zainstalować sprzęt komputerowy. Umowa najmu tego lokalu została zawarta przez spółkę w dniu 16 kwietnia 2015 roku. W połowie lipca 2015 roku A. P. sprzedał część udziałów – swojej żonie I. P..

/zeznania płatnika - protokół z dnia 3 kwietnia 2017 roku - k. 93 w zw. z e-protokół z dnia 19 grudnia 2016 roku - 00:51:51 - 01:11:12 - płyta - k. 82; umowa najmu lokalu, odpis z KRS - załączniki do pisma - k. 84; umowa sprzedaży udziałów - k.16-17 akt ZUS/

W dniu 1 sierpnia 2015 roku (...) sp. z o.o. spisała z I. P. umowę o pracę na czas nieokreślony na stanowisku dyrektora zarządzającego do spraw finansowych w pełnym wymiarze czasu pracy, w systemie zadaniowym z wynagrodzeniem 15.000,00 zł brutto. Jako miejsce wykonywania pracy ustalono lokal przy ul. (...) w Ł.. Zgodnie z umową do obowiązków wnioskodawczynie należało: nadzór i koordynacja przygotowania budżetu finansowego, kontrolowanie rzeczywistych wyników ekonomicznych firmy i porównywanie ich z wytyczonymi celami i założeniami, nadzór nad dokumentacją księgową i kontrola jej poprawności zgodnie z przepisami i procedurami, a także koordynacja i nadzór systemu sprawozdawczości finansowej, analiza dokumentów księgowych, bilansów, kosztów, zysków i strat oraz raportowanie sytuacji finansowych do zarządu, nadzór nad pracą podległego personelu oraz nadzór nad tworzeniem odpowiednich raportów dla Zarządu firmy, jednostek zewnętrznych, itd., współpraca i negocjacje z klientami, kontrahentami instytucjami zewnętrznymi jak banki, firmy ubezpieczeniowe, inwestorzy, organy podatkowe, samorządy terytorialne.

/umowa o pracę w aktach osobowych - k. 85/

Wnioskodawczynie przeszła szkolenie BHP w dniu 3 sierpnia 2015 roku.

/zaświadczenie, oświadczenie i karta szkoleniowa w aktach osobowych - k. 85/

Wnioskodawczynie w 1999 roku ukończyła studia na kierunku Finanse i (...) na Uniwersytecie (...) w Ł.. Uczestniczyła też w licznych szkoleniach z zakresu rachunkowości i finansów.

/certyfikaty i dyplom w aktach osobowych - k. 85/

Wnioskodawczynie otrzymała w dniu 1 sierpnia 2015 roku zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do podjęcia pracy na stanowisku dyrektora zarządzającego.

/orzeczenie lekarskie - w aktach osobowych - k. 85/

Wnioskodawczynie była niezdolna do pracy od dnia 16 października 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku.

/odpisy zwolnień lekarskich - k. 19 - 21 verte; zwolnienia lekarskie - k. 19 - 21 verte; dokumentacja medyczna - k. 64/

W dniu 31 grudnia 2015 roku przeszła kolejne badanie u lekarza medycyny pracy, który nie stwierdził przeciwwskazań do powrotu do pracy na stanowisku dyrektora finansowego.

/ orzeczenie lekarskie - w aktach osobowych - k. 85/

Wnioskodawczyni w okresie od dnia 1 września 2007 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku była zatrudniona w Zespole Szkół (...) w Ł. na stanowisku głównej księgowej w pełnym wymiarze czasu pracy.

/odpis świadectwa pracy - k. 41 - 43/

Wnioskodawczyni pracowała w Zespole Szkół (...) w Ł. w godzinach od 7:30 do 15:30.

/zeznania wnioskodawczyni - protokół z dnia 3 kwietnia 2017 roku - k. 92 w zw. z e-protokół z dnia 19 grudnia 2016 roku - 00:02:38 - 00:22:50 - płyta - k. 82; zeznania płatnika - protokół z dnia 3 kwietnia 2017 roku - k. 93 w zw. z e-protokół z dnia 19 grudnia 2016 roku - 00:51:51 - 01:11:12 - płyta - k. 82/

Równolegle wnioskodawczyni prowadziła księgowość Poradni P.

- Pedagogicznej. Skarżąca złożyła pozew o ustalenie o ustalenie stosunku pracy w związku ze świadczeniem pracy w w/w Poradni, który został oddalony.

/zeznania wnioskodawczyni - protokół z dnia 3 kwietnia 2017 roku - k. 92 w zw. z e-protokół z dnia 19 grudnia 2016 roku - 00:02:38 - 00:22:50 - płyta - k. 82/

Głównym przedmiotem działalności spółki (...) jest działalność rachunkowo – księgowa, doradztwo podatkowe. Spółka zajmuje się badaniem sprawozdań finansowych, prowadzeniem księgowości, świadczeniem usług rachunkowych. A. P. z tytułu zatrudnienia w spółce na stanowisku biegłego rewidenta otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 2.000 zł. W 2016 roku otrzymał premię w wysokości 99.865,00 zł.

/zeznania wnioskodawczyni - protokół z dnia 3 kwietnia 2017 roku - k. 92 w zw. z e-protokół z dnia 19 grudnia 2016 roku - 00:02:38 - 00:22:50 - płyta - k. 82; zeznania płatnika - protokół z dnia 3 kwietnia 2017 roku - k. 93 w zw. z e-protokół z dnia 19 grudnia 2016 roku - 00:51:51 - 01:11:12 - płyta - k. 82; dokumentacja - załączniki do pisma - k. 84/

W dniu 1 stycznia 2016 roku na podstawie umowy o pracę na czas określony do dnia 31 grudnia 2017 roku została zatrudniona u płatnika M. G. na stanowisku specjalisty do spraw księgowości w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem w kwocie 4.000 zł. W 2016 roku otrzymała premię w kwocie 2.700 zł.

/zeznania świadka M. G. - e-protokół z dnia 19 grudnia 2016 roku - 01:22:42 - 01:31:52 - płyta - k. 82; dokumentacja - załączniki do pisma - k. 84/

W dniu 1 lutego 2016 roku na podstawie umowy o pracę na czas określony do dnia 31 grudnia 2017 roku została zatrudniona u płatnika E. P. na stanowisku specjalisty do spraw księgowości w wymiarze 3/5 etatu z wynagrodzeniem w kwocie 2.000 zł. W 2016 roku otrzymała premię w kwocie 2.400 zł.

/ dokumentacja - załączniki do pisma - k. 84/

M. G. oraz E. P. zajmują się prowadzeniem pełnej księgowości różnych firm zewnętrznych. I. P. od dnia 1 stycznia 2016 roku również zajmują się prowadzeniem księgowości jednej firmy zewnętrznej oraz (...) sp. z o.o. Każdy pracownik ma własne stanowisko pracy, tj. biurko i komputer.

/zeznania świadka M. G. - e-protokół z dnia 19 grudnia 2016 roku - 01:22:42 - 01:31:52 - płyta - k. 82; zeznania świadka K. Z. - e-protokół z dnia 19 grudnia 2016 roku - 01:35:24 - 01:41:12 - płyta - k. 82/

W dniu 1 stycznia 2016 roku na podstawie umowy o pracę na czas określony do dnia 31 grudnia 2017 roku została zatrudniona u płatnika K. Z. na stanowisku asystenta biegłego rewidenta w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem w kwocie 2.500 zł. W 2016 roku otrzymała premię w kwocie 500 zł.

/zeznania świadka K. Z. - e-protokół z dnia 19 grudnia 2016 roku - 01:35:24 - 01:41:12 - płyta - k. 82; dokumentacja - załączniki do pisma - k. 84/

K. Z. przygotowuje oferty do badań biegłego rewidenta, a następnie raporty. Biegły decyduje, jakiemu podmiotowi spółka składa ofertę. Spółka wysła kilkaset ofert.

/zeznania świadka K. Z. - e-protokół z dnia 19 grudnia 2016 roku - 01:35:24 - 01:46:44 - płyta - k. 82/

Biuro spółki jest czynne od godziny 8.00 do 16.00. Wszyscy pracownicy pracują w godzinach otwarcia biura, nie pracują w soboty.

/zeznania świadka M. G. - e-protokół z dnia 19 grudnia 2016 roku - 01:22:42 - 01:31:52 - płyta - k. 82; zeznania świadka K. Z. - e-protokół z dnia 19 grudnia 2016 roku - 01:35:24 - 01:41:12 - płyta - k. 82/

Wnioskodawczyni od dnia 1 stycznia 2016 roku na stanowisku dyrektora finansowego zajmuje się także prowadzeniem rachunkowości, pozyskiwaniem klientów, pomaganiem przy analizach sprawozdań finansowych. Większość klientów jest pozyskiwanych przez spółkę w drodze przetargów. Wnioskodawczyni prowadzi nadto sprawy kadrowe spółki. Nadzoruje rozliczenia z ZUS. Podpisuje dokumentację kadrową. I. P. sporządza listy płac w spółce oraz w obsługiwanych spółkach.

/zeznania wnioskodawczyni - protokół z dnia 3 kwietnia 2017 roku - k. 92 w zw. z e-protokół z dnia 19 grudnia 2016 roku - 00:02:38 - 00:22:50 - płyta - k. 82; zeznania świadka K. Z. - e-protokół z dnia 19 grudnia 2016 roku - 01:35:24 - 01:41:12 - płyta - k. 82; zeznania świadka M. G. - e-protokół z dnia 19 grudnia 2016 roku - 01:22:42 - 01:31:52 - płyta - k. 82/

Od dnia 1 stycznia 2016 roku wnioskodawczyni przegląda sprawozdania finansowe i przygotowuje materiały dla rewidenta do sporządzenia raportu. Pomaga mężowi w analizie dokumentów i ocenie sprawozdań finansowych.

/zeznania wnioskodawczyni - protokół z dnia 3 kwietnia 2017 roku - k. 92 w zw. z e-protokół z dnia 19 grudnia 2016 roku - 00:02:38 - 00:22:50; 00:30:00 - 00:51:51 - płyta - k. 82/

Wnioskodawczyni od dnia 1 stycznia 2016 roku zajmowała się także poszukiwaniem podmiotów, które są zainteresowane przeprowadzeniem w firmie badania sprawozdania finansowego przez biegłego rewidenta. Spółka zamieszcza też oferty w tym zakresie na stronach internetowych.

/zeznania wnioskodawczyni - protokół z dnia 3 kwietnia 2017 roku - k. 92 w zw. z e-protokół z dnia 19 grudnia 2016 roku - 00:02:38 - 00:22:50; 00:30:00 - 00:51:51 - płyta - k. 82/

W 2016 roku spółce udało się pozyskać około 40 zleceń. Prezes zarządu - A. P. - jest jedynym biegłym rewidentem w spółce i często musi wyjeżdżać nawet na kilka tygodni w celu przeprowadzenia badań dokumentacji finansowych firm. Przygotowywanie ofert należy obecnie do K. Z., która sporządza i wysła oferty na badania do firm zewnętrznych.

/zeznania wnioskodawczyni - protokół z dnia 3 kwietnia 2017 roku - k. 92 w zw. z e-protokół z dnia 19 grudnia 2016 roku - 00:22:50 - 00:30:00 - płyta - k. 82; zeznania płatnika - protokół z dnia 3 kwietnia 2017 roku - k. 93 w zw. z e-protokół z dnia 19 grudnia 2016 roku - 00:51:51 - 01:11:12 - płyta - k. 82; zeznania świadka M. G. - e-protokół z dnia 19 grudnia 2016 roku - 01:22:42 - 01:31:52 - płyta - k. 82; zeznania świadka K. Z. - e-protokół z dnia 19 grudnia 2016 roku - 01:35:24 - 01:41:12 - płyta - k. 82/

W okresach nieobecności w firmie – Prezesa A. I. P. wydaje polecenia służbowe pracownikom oraz nadzoruje ich pracę. Zajmuje się wówczas wszelkimi sprawami organizacyjnymi spółki.

/zeznania świadka M. G. - e-protokół z dnia 19 grudnia 2016 roku - 01:33:14 - 01:35:24 - płyta - k. 82; zeznania świadka K. Z. - e-protokół z dnia

19 grudnia 2016 roku - 01:35:24 - 01:41:12; 01:46:44-01:51:47 - płyta - k. 82; zeznania wnioskodawczynie - protokół z dnia 3 kwietnia 2017 roku - k. 92/

Wnioskodawczynie otrzymuje obecnie wynagrodzenie przelewem na konto, tak jak pozostali pracownicy.

/zeznania płatnika - protokół z dnia 3 kwietnia 2017 roku - k. 93 w zw. z e-protokół z dnia 19 grudnia 2016 roku - 00:51:51 - 01:11:12 - płyta - k. 82; zeznania świadka K. Z. - e-protokół z dnia 19 grudnia 2016 roku - 01:35:24 - 01:41:12 - płyta - k. 82; dokumentacja - załącznik do pisma - k. 84/

Wnioskodawczynie, podobnie jak inni pracownicy podpisuje listę obecności.

/lista obecności i karta ewidencyjna czasu pracy w aktach osobowych - k. 10 - 17 verte; dokumentacja - załącznik do pisma - k. 8; zeznania świadka M. G. - e-protokół z dnia 19 grudnia 2016 roku - 01:31:52 - 01:33:14 - płyta - k. 82; zeznania świadka K. Z. - e-protokół z dnia 19 grudnia 2016 roku - 01:35:24 - 01:41:12 - płyta - k. 82/

Rok 2015 (...) sp. z o.o. zakończyła ze stratą w wysokości 20.443,99 zł.

W 2016 roku spółka wykazała stratę w wysokości 52.211,39 zł.

/zeznania wnioskodawczynie - protokół z dnia 3 kwietnia 2017 roku - k. 92; dokumentacja - załącznik do pisma - k. 84/

Wnioskodawczynie nie była upoważniona do podpisywania dokumentów ofertowych, czy finansowych.

/zeznania płatnika - protokół z dnia 3 kwietnia 2017 roku - k. 93 w zw. z e-protokół z dnia 19 grudnia 2016 roku - 00:51:51 - 01:11:12 - płyta - k. 82/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie całokształtu materiału dowodowego, w postaci powołanych dokumentów oraz zeznań wnioskodawczynie, zeznań płatnika, a także świadków: M. G. oraz K. Z. - również zatrudnionych w (...) sp. z o.o.

W ocenie Sądu złożone w niniejszej sprawie zeznania świadków są spójne i stanowią wiarygodne źródło dowodowe, pozwalając na ustalenie rzeczywistego charakteru stosunków prawnych łączących wnioskodawczynie z (...) sp. z o.o., jednak dopiero od stycznia 2016 roku, ponieważ wcześniej, ani M. G. ani K. Z. nie były zatrudnione w spółce i nie miały wiedzy o sytuacji w spółce przed tą datą.

Zeznaniom wnioskodawczynie i płatnika składek, Sąd dał wiarę jedynie częściowo, a mianowicie tylko w zakresie, w jakim zeznawali na okoliczności świadczenia pracy przez skarżącą po dacie 1 stycznia 2016 roku – tj. po powrocie ze zwolnienia lekarskiego i po zatrudnieniu nowych pracowników. Zeznania płatnika oraz wnioskodawczynie, co do świadczenia pracy bezpośrednio po zawarciu umowy o pracę nie są spójne, zawierają wewnętrzne sprzeczności. Odwołująca wskazała bowiem, że po powrocie z pracy, którą wykonywała w Zespole Szkół (...) w Ł., jechała po dziecko do przedszkola, a następnie jechała do siedziby spółki, czyli na ulicę (...). Tam świadczyła pracę do momentu przeniesienia biura na ulicę (...). Należy zauważyć, że adres siedziby spółki to jednocześnie adres zamieszkania wnioskodawczynie oraz jej męża A. P.. W dalszej części swoich wyjaśnień wnioskodawczynie podała, że jednak nie świadczyła pracy na ulicy (...), takie oświadczenie złożył też reprezentujący spółkę w niniejszym postępowaniu A. P. – Prezes Zarządu. Podał także, że żona pracowała po zawarciu umowy w nowym biurze spółki od godziny 17.00 do 19.00-20.00, gdzie przyjeżdżała z dzieckiem, a następnie pracowała w domu w późnych godzinach wieczornych. Powyższe zeznania są całkowicie niewiarygodne wobec tych wewnętrznych sprzeczności, a także wobec faktu, że skarżąca została zatrudniona w wymiarze pełnego etatu, a pracę miała rzekomo wykonywać 2-3 godziny dziennie w tygodniu w biurze, a w domu w nieokreślonych godzinach. Brak jest nadto jakichkolwiek dowodów, że w tym pierwszym okresie wnioskodawczynie wykonywała pracę. Nie przedłożono bowiem żadnych dokumentów na tą okoliczność, nie zgłoszono świadków, którzy potwierdziliby, że w tym czasie wykonywała na rzecz płatnika czynności w reżimie stosunku pracy.

Podkreślenia wymaga, że wnioskodawczyni równolegle - do dnia 31 grudnia 2015 roku była zatrudniona w Zespole Szkół (...) w Ł. w pełnym wymiarze czasu pracy. Sama w zeznaniach podniosła również, że świadczyła dodatkowo pracę jako księgowa na rzecz Poradni P. - Pedagogicznej. Trudno w tej sytuacji uznać za wiarygodne, że wnioskodawczyni pracowała jeszcze w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) sp. z o.o. Podważa to również wiarygodność dokumentacji zatrudnienia za okres do dnia 31 grudnia 2015 roku (listy obecności). Nie zostało też wyjaśnione, w jaki sposób płatnik kontrolował i ewidencjonował czas pracy wnioskodawczyni, skoro jej praca miała mieć charakter zadaniowy i jak sam zeznał w tym czasie oprócz pracy w biurze, miała głównie pracować w domu w późnych godzinach wieczornych.

Zgłoszeni świadkowie potwierdzili, że wnioskodawczyni świadczy pracę od stycznia 2016 roku. W tym czasie odwołująca nie przebywała już na zwolnieniu lekarskim, ustalił również stosunek pracy w Zespole Szkół (...) w Ł.. Wnioskodawczyni odzyskała zdolność do pracy i mogła zacząć ją wykonywać na stanowisku dyrektora zarządzającego do spraw finansowych w pełnym wymiarze czasu pracy, gdyż miała do tego kwalifikacje oraz doświadczenie zawodowe w tym zakresie.

Ewentualne czynności wykonywane na rzecz spółki przed rozpoczęciem zwolnienia lekarskiego mogły mieć co najwyżej charakter pomocy świadczonej mężowi w rozpoczęciu i prowadzeniu działalności, co jednak nie mieści się w ustawowej definicji stosunku pracy. Wnioskodawczyni mogła mieć już w tym czasie zamiar podjęcia pracy tylko w (...) sp. z o.o., a płatnik powierzenia jej umówionej funkcji, jednak w ocenie Sądu stało się to faktem dopiero od dnia 1 stycznia 2016 roku.

Sąd pominął dowód z dokumentacji medycznej wnioskodawczyni, niepozostającej w związku z niezdolnością do pracy w okresie od dnia 16 października 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie I. P. zasługuje na uwzględnienie w świetle zgromadzonego materiału dowodowego tylko w części.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 1 oraz art. 12 ust 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t. j. Dz. U. z 2016 roku, poz. 963 ze zm.) obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu - podlegają pracownicy, czyli osoby fizyczne pozostające w stosunku pracy, w okresie od nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Jak stanowi art. 1 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t. j. Dz. U. z 2016 roku, poz. 372 ze zm.) osobom objętym ubezpieczeniem społecznym przysługują świadczenia pieniężne na warunkach i wysokości określonych ustawą w razie choroby i macierzyństwa.

Kwestią sporną w rozpoznawanej sprawie było, czy I. P. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym jako pracownik płatnika składek - (...) sp. z o.o. O uznaniu stosunku łączącego strony za stosunek pracy rozstrzygają przepisy prawa pracy.

Zgodnie z art. 22 § 1 Kodeksu pracy przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca – do zatrudnienia pracownika za wynagrodzeniem. O tym, że strony zawarły umowę o pracę nie decyduje zatem samo formalne jej spisanie, lecz faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy. Jedną z najważniejszych cech pracy świadczonej w ramach stosunku pracy jest podporządkowanie pracownika.

Najistotniejszymi elementami stosunku pracy są: dobrowolność zobowiązania, obowiązek pracownika świadczenia pracy osobiście, w sposób ciągły, podporządkowany poleceniom pracodawcy, który jest obowiązany do wynagrodzenia pracownika za świadczoną na jego rzecz pracę, ponoszenie ryzyka gospodarczego, produkcyjnego i osobowego przez

pracodawcę, staranne działanie w procesie pracy. Jak zważył Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 października 1998 roku (sygn. akt I PKN 416/98, publ. OSNAPiUS 1999, nr 24, poz. 775) brak bezwzględnego obowiązku osobistego świadczenia pracy wyklucza możliwość zakwalifikowania stosunku prawnego jako umowy o pracę (tak SN w wyroku z dnia 28.10.1998 r, I PKN 416/98). Zgodnie z art. 80 k.p. wynagrodzenie przysługuje pracownikowi za wykonaną pracę, a nie jej rezultat. Pracodawca może również wymierzać określone przepisami prawa pracy kary w ramach odpowiedzialności porządkowej.

Art. 22 § 1¹ k.p. wskazuje, że zatrudnienie w warunkach określonych w § 1 jest zatrudnieniem na podstawie stosunku pracy, bez względu na nazwę zawartej przez strony umowy. Jak trafnie przyjął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 kwietnia 1999 roku (I PKN 642/98, OSNAPiUS 2000, nr 11, poz. 417) nazwa umowy nie ma znaczenia, jeżeli nawiązany stosunek pracy ma cechy wskazane w art. 22 § 1 k.p.

Organ rentowy stanął na stanowisku, że umowa o pracę zawarta między wnioskodawczynią, a płatnikami składek, jest nieważna, ponieważ nie doszło faktycznie do realizacji stosunku pracy, czego konsekwencją jest niepodleganie ubezpieczeniom społecznym od dnia 1 sierpnia 2015 roku.

Tymczasem uznać należy, że faktyczna realizacja elementów stosunku pracy rozpoczęła się od dnia 1 stycznia 2016 roku. Dopiero od tego momentu można zatem mówić o zawarciu umowy o pracę, a nie tylko formalnym jej spisaniu. Wnioskodawczyni dopiero od dnia 1 stycznia 2016 roku świadczyła pracę pod kierownictwem pracodawcy, jej praca była rozliczana i weryfikowana przez pracodawcę. Otrzymywała za nią wynagrodzenie. Miała jasno określony zakres obowiązków.

Stanowisko organu rentowego jest zatem zasadne jedynie częściowo. Istotnie wnioskodawczyni przed powstaniem niezdolności do pracy nie wykonywała faktycznie pracy na rzecz płatnika. Nie podlegała więc ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 sierpnia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku. Przyznać należy, że umowa o pracę z 1 sierpnia 2015 roku miała charakter pozorny, ponieważ faktycznie zawarta została w dniu 1 stycznia 2016 roku. Z tą chwilą wnioskodawczyni zaczęła faktycznie pracować i od tej daty podlega ubezpieczeniom.

Zgodnie z art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Główną cechą czynności pozornej jest brak zamiaru wywołania skutków prawnych, jakie łączą się z oświadczeniem określonej treści. Zachodzi wtedy świadoma,

z góry założona sprzeczność między złożonym oświadczeniem, a realnym zgodnym zamiarem obu stron czynności prawnej. Celem zaś tego działania jest, jak słusznie wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 marca 2004 roku w sprawie o sygn. akt III CK 456/02 (publ. Legalis nr 68095), „upozorowanie woli stron na zewnątrz i wytworzenie przeświadczenia dla określonego kręgu (otoczenia), nie wyłączając organów władzy publicznej, że czynność o określonej treści została skutecznie dokonana”. Konsekwencją takiego działania jest uznanie takiego oświadczenia za nieważne, pozbawione cechy konstytutywności. Jeżeli oświadczenie takie zostało złożone dla ukrycia innej czynności prawnej, ważność oświadczenia ocenia się według właściwości tej czynności.

Podsumowując czynność prawna pozorna to taka, która zawiera następujące elementy:

- 1) oświadczenie musi być złożone tylko dla pozorów,
- 2) oświadczenie musi być złożone drugiej stronie,
- 3) adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozorów.

Wskazane elementy muszą wystąpić łącznie, brak któregośkolwiek z nich nie pozwala na uznanie czynności prawnej za dokonaną jedynie dla pozorów. Osoba składająca oświadczenie woli dla pozorów nie chce, aby powstały takie skutki prawne, jakie normalnie prawo łączy z tego typu oświadczeniem, ponieważ nie chce w ogóle wywoływać żadnych skutków (pozorność czysta) albo chce wywołać inne te, które wynikałyby ze złożonego przez nią oświadczenia woli

(pozorność kwalifikowana). Za pozorne uznać można jedynie oświadczenia woli skierowane do określonego adresata, który zgadza się na pozorność danej czynności prawnej. Zgoda musi być wyraźna i nie budzić żadnych wątpliwości. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 lutego 1998 roku (sygn. akt II CKN 816/97), publ. LEX nr 56813 „nieważność czynności prawnej z powodu pozorności złożonego oświadczenia woli może być stwierdzona tylko wówczas, gdy brak zamiaru wywołania skutków prawnych został przejawiony wobec drugiej strony tej czynności otwarcie tak, że miała ona pełną świadomość co do pozorności złożonego wobec niej oświadczenia woli i co do rzeczywistej woli jej kontrahenta i w pełni się z tym zgadza" (wyrok SN z dnia 25 lutego 1998 r., II CKN 816/97, Lex nr 56813). Zgoda drugiej strony czynności prawnej na jej pozorność musi być wyrażona najpóźniej w chwili jej dokonywania. Czynność prawna pozorna jest dotknięta nieważnością bezwzględnie i nie wywołuje żadnych skutków prawnych od początku (ex tunc).

Podkreślenia wymaga przy tym, że ta sama czynność prawna nie może być równocześnie kwalifikowana jako pozorna (art. 83 § 1 k.c.) i mająca na celu obejście ustawy (art. 58 § 1 k.c.) (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 marca 2006 roku, sygn. akt II PK 163/05, publ. OSNP 2007, nr 5-6, poz. 71). Powołane przepisy stanowią odrębne i wykluczające się wzajemnie podstawy nieważności czynności prawnej. Czynność pozorna jest zawsze nieważna. Niekiedy ważna może być czynność ukryta. Dopiero wówczas jest możliwe badanie jej treści i celu w świetle kryteriów wyrażonych w art. 58 k.c. Nie jest więc możliwe obejście prawa poprzez dokonanie czynności prawnej pozornej (por. np. W. W., Obejście prawa jako przyczyna nieważności czynności prawnej, *Kwartalnik Prawa Prywatnego* 1999 nr 1, s. 69).

O czynności prawnej mającej na celu obejście ustawy można mówić wówczas, gdy czynność taka pozwala na uniknięcie zakazów, nakazów lub obciążeń wynikających

z przepisu ustawy i tylko z takim zamiarem została dokonana. Nie jest natomiast obejściem prawa dokonanie czynności prawnej w celu osiągnięcia skutków, jakie ustawa wiąże z tą czynnością prawną. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalno-rentowego,

chorobowego, podjęcie zatrudnienia w celu objęcia ubezpieczeniem i ewentualnego korzystania ze świadczeń z tego ubezpieczenia nie może być kwalifikowane jako obejście prawa. W sytuacji, gdy wołają stron zawierających umowę było faktyczne nawiązanie stosunku pracy i doszło do świadczenia pracy za wynagrodzeniem, sama świadomość jednej ze stron umowy, a nawet obu stron, co do wystąpienia w przyszłości zdarzenia uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, nie daje podstawy do uznania, że umowa miała na celu obejście prawa (tak też SN w wyroku z dnia 2 lipca 2008 r., sygn. akt II UK 334/07, publ. LEX nr 531865).

Sąd Okręgowy w całości podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 24 lutego 2010 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt II UK 204/09 (Lex nr 590241), zgodnie z którym, o tym czy strony istotnie nawiązały stosunek pracy stanowiący tytuł ubezpieczeń społecznych nie decyduje samo formalne zawarcie umowy o pracę, wypłata wynagrodzenia, przystąpienie do ubezpieczenia i opłacenie składki, wystawienie świadectwa pracy, ale faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, a wynikających z art. 22 § 1 k.p. Istotne więc jest, aby stosunek pracy zrealizował się przez wykonywanie zatrudnienia o cechach pracowniczych.

Nadto Sąd Najwyższy w wyrok z dnia 25 stycznia 2005 roku (II UK 141/04, OSNP 2005/15/235), stwierdza, że stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.).

W uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2010 roku w sprawie o sygn. akt I UK 43/10 (Lex nr 619658) wskazano z kolei, że umowa o pracę jest zawarta dla pozoru, a przez to nie stanowi tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, jeżeli przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a podmiot wskazany jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy, czyli strony z góry zakładają, iż nie będą realizowały swoich praw

i obowiązków wypełniających treść stosunku pracy. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalnego i rentowych oraz wypadkowego i chorobowego, to podjęcie zatrudnienia w celu objęcia tymi ubezpieczeniami i ewentualnie korzystania z przewidzianych nimi świadczeń nie jest obejściem prawa.

W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2010 roku w sprawie o sygn. akt I UK 74/10 (Lex nr 653664) stwierdzono zaś, że podstawą ubezpieczenia społecznego jest rzeczywiste zatrudnienie, a nie sama umowa o pracę (art. 22 k.p., art. 6 ust. 1 pkt 1 i art. 13 pkt 1 w/w ustawy). Umowa o pracę nie jest czynnością wyłącznie kauzalną, gdyż w zatrudnieniu pracowniczym chodzi o wykonywanie pracy. Brak pracy podważa sens istnienia umowy o pracę. Innymi słowy jej formalna strona, nawet połączona ze zgłoszeniem do ubezpieczenia społecznego, nie stanowi podstawy takiego ubezpieczenia.

Z powyższego jednoznacznie wynika, że motywacja skłaniająca do zawarcia umowy o pracę nie ma znaczenia dla jej ważności przy założeniu, że nastąpiło rzeczywiste jej świadczenie zgodnie z warunkami określonymi w art. 22 § 1 k.p. Tym samym nie można czynić odwołującej się zarzutów, że zawarła kwestionowaną umowę o pracę jedynie w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczeń społecznych, pod tym jednak warunkiem, że na podstawie tej umowy realizowała zatrudnienie o cechach pracowniczych.

Zgodnie z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 sierpnia 2013 roku, sygn. akt II UK 11/13 (LEX nr 1375189), jeżeli strony umowy o pracę nie zamierzają wywołać skutku prawnego w postaci nawiązania stosunku pracy, a ich oświadczenia uzewnętrznione umową o pracę zmierzają wyłącznie do wywołania skutku w sferze ubezpieczenia społecznego, to taka umowa jako pozorna jest nieważna (art. 83 § 1 k.c.).

Głównym celem zawarcia umowy o pracę winno być zatem nawiązanie stosunku pracy, a jedynie rezultatem i pośrednim celem zatrudnienia jest uzyskanie wskazanych korzyści. Podkreślić przy tym należy, że zarówno przepisy prawa pracy, prawa ubezpieczeń społecznych, jak i przepisy ustrojowe pozwalają kształtować elementy stosunku pracy zgodnie z wolą stron.

Mając na uwadze dotychczas poczynione rozważania prawne należy podkreślić, że w realiach niniejszej sprawy Sąd Okręgowy w Łodzi w celu dokonania kontroli prawidłowości zaskarżonej decyzji organu rentowego musiał ustalić zatem, czy pomiędzy wnioskodawczynią, a płatnikiem składek istotnie doszło do nawiązania i realizacji stosunku pracy w warunkach określonych w art. 22 § 1 k.p.

Sąd na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego przyjął, że wnioskodawczyni rzeczywiście świadczyła od dnia 1 stycznia 2016 roku pracę na rzecz płatnika. Strony szczegółowo ustaliły zakres obowiązków wnioskodawczyni już w umowie o pracę. Zgromadzony materiał dowodowy potwierdził, że obowiązki te rzeczywiście zaczęła wykonywać po zakończeniu zwolnienia lekarskiego. Wnioskodawczyni obecnie pełni funkcje zarządzające oraz nadzorujące nad pozostałymi pracownikami, co uzasadnia wysokość jej wynagrodzenia. Zrezygnowała również ze swojego wcześniejszego miejsca pracy w Zespole Szkół (...) w Ł., gdzie pracowała przez wiele lat.

Zaznaczyć należy, że stosunki majątkowe spółki, jej wyniki finansowe i finansowe decyzje płatnika mają drugorzędne znaczenie w rozpoznawanej sprawie. Najistotniejsze jest bowiem ustalenie, że wnioskodawczyni faktycznie świadczyła pracę na rzecz płatnika na podstawie umowy o pracę od dnia 1 stycznia 2016 roku.

Płatnik wyjaśnił, że wnioskodawczyni nie mogła podpisywać się pod ofertami, ponieważ nie miała do tego uprawnień. Podpisy wnioskodawczyni znajdują się natomiast pod dokumentacją kadrową, co potwierdza zgodne zeznania świadków, że wnioskodawczyni zajmuje się obecnie w spółce sprawami pracowniczymi. Dokumentacja ta nie stanowi oczywiście samoistnego dowodu na okoliczność świadczenia przez wnioskodawczynię pracy, ale uzupełnia i potwierdza złożone zeznania. Dokumentację pracowniczą sprzed 1 stycznia 2016 roku należy jednak ocenić jako sporządzoną jedynie na potrzeby uwiarygodnienia nieistniejącego stosunku pracy.

Dokonane ustalenia podważają stanowisko organu rentowego, że zatrudnienie wnioskodawczyni nie miało gospodarczego uzasadnienia i miało charakter pozorny, ale dopiero za okres od 1 stycznia 2016 roku.

Wobec powyższego uznać należy, że wykazano w niniejszym postępowaniu, iż pracodawca miał potrzebę zatrudnienia wnioskodawczyni na stanowisku dyrektora zarządzającego do spraw finansowych w pełnym wymiarze czasu pracy. Wnioskodawczyni podjęła pracę zgodną z posiadanymi kwalifikacjami oraz doświadczeniem zawodowym. Sąd ustalił jednak, że wnioskodawczyni zaczęła świadczyć tę pracę na rzecz płatnika dopiero od dnia 1 stycznia 2016 roku.

W istniejącym stanie faktycznym należy zatem stwierdzić, że zgłoszenie wnioskodawczyni do ubezpieczeń społecznych było ważne i skutkowało objęciem jej obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi dopiero od tej daty.

Stosunek ubezpieczeniowy jest bowiem następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy jest realizowany. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (tak też Sąd Apelacyjny w Ł. w wyroku z dnia z dnia 17 stycznia 2006 roku III AUa 433/2005, Wspólnota (...)). Podleganie pracowniczemu tytułowi ubezpieczenia społecznego jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ile legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 października 2005 roku o sygn. akt II UK 43/05, OSNAPiUS rok 2006/15 – 16/251).

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy w Łodzi, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił w punkcie 1 sentencji wyroku, że I. P. jako pracownik płatnika składek (...) sp. z o.o. w Ł. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 stycznia 2016 roku i w punkcie 2 oddalił odwołanie w pozostałym zakresie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c..

Ze względu na wynik postępowania, Sąd o kosztach postępowania orzekł w punkcie 3 sentencji wyroku na podstawie art. 100 k.p.c., znosząc je wzajemnie pomiędzy stronami.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron, pełn. ZUS wypożyczyć akta ZUS.

10 maja 2017 roku

M.U.